

La Bíblia càtara de Rodes

Text > ELARA PI

A ny 1211. *Anno Domini*. Un jove de la Vaur (Occitània) és enviat pels seus pares al monestir de Sant Pere de Rodes perquè hi professi els vots i assoleixi la dignitat de monjo benedictí, sense ser conscients que l'exèrcit del papa Innocenci III, capitanejat per Simó de Montfort, està a punt de presentar setge contra l'heretgia càtara al seu poble. Des del primer capítol, tota la novel·la se succeeix a un ritme trepidant: el protagonista fa coneixença amb el fraire Marcus Valls i ambdós topen amb l'infortuni de veure's implicats directament en l'emasculació de Rafael de Foix, home de confiança del comte i senyor del castell de Verdera. Més tard, en el que sembla una còmica coincidència amb dos frares abandonats als plaers terrenals, el jove descobreix que en realitat té al davant dos llegats papals en missió de requisar la Bíblia càtara de Rodes que roman amagada al monestir. Caldrà que l'objecte herètic sigui dut a Roma i, posteriorment, destruït. És gràcies a la cobejada Bíblia que els lectors coneixerem l'entrançable fra Goof, bibliotecari, que oculta l'autèntic tresor miniat a la cripta de l'església del monestir i en cedeix una còpia perquè les sospites de dissidència no caiguin sobre la comunitat. Igualment, seran els monjos els qui facin partícip el noi de l'exis-

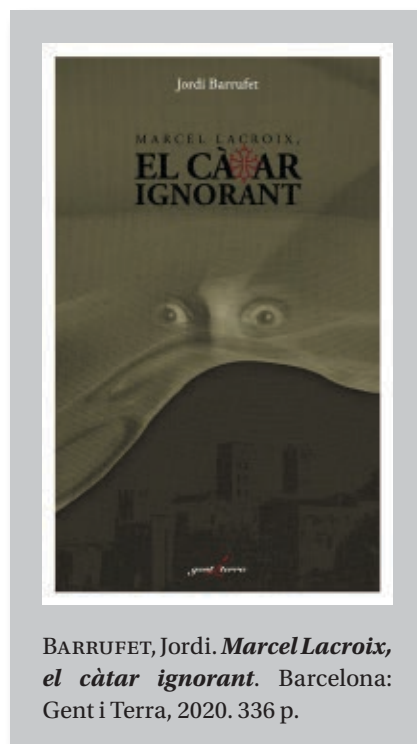
tència dels principis que regeixen els «bons homes», sense que li costi gaire lligar caps i reconèixer els preceptes que obeïen i practicaven els seus pares quan ell només era un infant.

Aliè a la seva voluntat, el novici és embarcat cap a Roma amb la missió d'entregar el fals manuscrit, però des de la cort pontifícia li arriba la notícia de la imminent destrucció del seu poble i, sense perdre temps, retorna a la Vaur en un periple no exempt de perills i persecucions. *In extremis*, arriba a temps d'acomodar-se de la seva família, poques hores abans de ser executada per Rafael de Foix, juntament amb la resta de «bons homes» que s'havien refugiat al castell de Plô. Sota els efectes de la desolació i greument ferit, el jove fuig a Bruges en companyia del retrobat Marcus Valls, que el guia cap a una comunitat de beguines (expertes remeieres i coneixedores de les propietats de les herbes medicinals), que també despertaran la desconfiança del poder pontifici. En aquest darrer enfrontament amb les forces de l'orde eclesiàstic, el novici retorna al monestir amb la voluntat de trobar i protegir l'autèntica Bíblia de Rodes. Vint-i-set anys després, el protagonista, vell i preparat per abandonar aquest món, escriu el relat i ens revela el final del llibre que teniu a les mans. Els llibres,

tenia per Ibsen. A partir d'un triangle amorós que enfronta una mare contra la seva filla, *L'abisme* acaba justificant el dret a les segones oportunitats, encara que sigui a costa de trencar la pau familiar. La valentia de la protagonista contrasta amb la pròpia opinió de l'escriptora, ja que en una de les conferències, aplegades al final del recull, es mostrava ferma partidària de la coeducació, però no tant del divorci. A *L'huracà*, les lectures freudianes de Montoriol li permeten aprofundir en el complex d'Èdip a través d'una relació malaltissa entre mare i fill. Al costat d'aquests dos drames innovadors, que la van col·locar a l'avantguarda teatral, *Avarícia* és

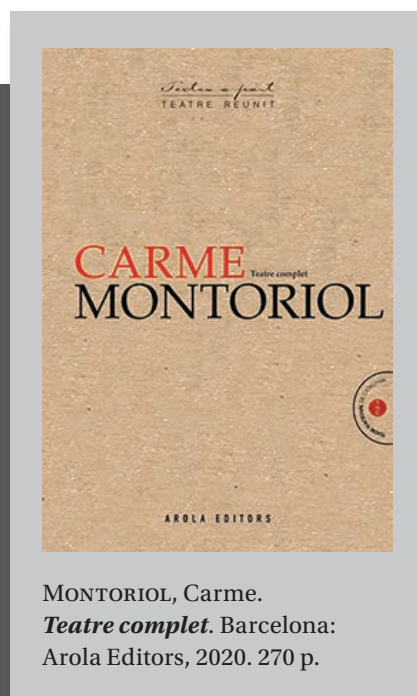
argumentalment més planera i els seus personatges, menys sorprenents. Completa el recull *El castell de la serp*, una obra infantil amb caràcter de rondalla, i cinc conferències que posicionen l'escriptora en el seu temps.

Si *Tempesta esvaïda* es va recuperar el 2016 amb una digna reestrena i la publicació de l'enregistrament, dins l'Epicentre Pioneres el juny passat vam tenir l'ocasió de retrobar-nos amb *L'huracà* al Teatre Nacional. Quan es va estrenar el 1935 es va considerar el millor text teatral de la temporada. Encara avui és un vendaval inaudit, que certifica la vàlua d'una autora sense necessitat de cap quota de gènere.

BARRUFET, Jordi. **Marcel Lacroix, el càtar ignorant**. Barcelona: Gent i Terra, 2020. 336 p.

però, sovint tenen vida pròpia i estan irremeiablement lligats als avatars de la història; en el context de la Guerra dels Nou Anys, el 1693, la Bíblia fou descoberta per l'exèrcit francès i requisada com a botí de campanya. Avui, custodiada des de la Biblioteca Nacional de França, espera pacientment poder retornar a casa.

MONTORIOL, Carme. **Teatre complet**. Barcelona: Arola Editors, 2020. 270 p.